

M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2019)
Advanced Cost & Financial Accounting (Elective (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ નીચેની માહિતી મલેશ મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની લી.ની ઉત્પાદનને લગતી માહિતી આપેલ છે. (૨૦)

વિગત	2024	2025
વેચાણ (રૂ.)	10,00,000/-	14,00,000/-
કુલ નફો (રૂ.)	1,00,000/-	2,00,000/-

ગણતરી કરો:-

1. નફો - જથ્થાનો ગુણોત્તર
2. સ્થિર ખર્ચો
3. જ્યારે વેચાણ રૂ. 12,00,000/- ત્યારે નફો
4. સમતુલ્યિંદુ (રૂપિયામાં)
5. જ્યારે નુકસાન રૂ. 40,000/- ત્યારે વેચાણ
6. રૂ. 1,50,000/- નફો કમાવા માટે જરૂરી વેચાણ
7. જ્યારે ખરેખર વેચાણ રૂ. 10,00,000/- ત્યારે સલામતી ગાળો (ટકાવારીમાં)

અથવા

પ્રશ્ન.૧ ગણેશ કંપની લી. ની માર્ચ -2025ની માહિતી નીચે આપેલ છે.

વિગત	
બજેટ મુજબ ઉત્પાદન (એકમ)	20,000
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમો)	16,000
વેચાણ (એકમો)	14,400 (એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 50)
પ્રત્યક્ષ માલ સામાન	રૂ. 1,90,000/-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. 1,30,000/-
પ્રત્યક્ષ ખર્ચો	રૂ. 15,000/-
ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચોઓ : ચલિત	રૂ. 35,000/-
: સ્થિર	રૂ. 20,000/-
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચોઓ : ચલિત	રૂ. 8,000/-
: સ્થિર	રૂ. 20,000/-
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચોઓ : ચલિત	રૂ. 25,000/-
: સ્થિર	રૂ. 27,000/-

ઉપરોક્ત માહિતીના આધારે આવકનું પત્રક તૈયાર કરો.

- (A) સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ
- (B) સીમાંત પડતર પદ્ધતિ

પ્રશ્ન.૨ રામ કંપની લિમિટેડ સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ દ્વારા હિસાબો રાખે છે. નીચેના વ્યવહારો માંથી આમનોંધ લખો. (૨૦)

ક્રમનં.	વિગત	રકમ રૂ.
1	દેવાદારો પાસેથી રોકડા મળ્યા	4,00,000/-
2	ઘાલખાધ	50,000/-
3	લેણદારને રોકડા ચુકવ્યા	20,00,000/-

4	મશીનરી પરનો ઘસારો	15,000/-
5	કાચો નફો	1,40,000/-
6	રોકડ વેચાણ	1,30,000/-
7	તૈયાર માલ	1,80,000/-
8	વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ ચૂકવ્યા	1,25,000/-
9	કારખાના ખર્ચ ફાળવ્યો	1,20,000/-
10	કારખાના ખર્ચ ચૂકવ્યો	30,000/-
11	પ્રત્યક્ષ ખર્ચ ચૂકવ્યો	5,50,000/-
12	સામાન્ય નિષ્ક્રિય સમય ની મજૂરી	15,000/-
13	ઉત્પાદન ખાતે લઈ જવામાં આવેલ પ્રત્યક્ષ મજૂરી	35,000/-
14	પરોક્ષ મજૂરી	80,000/-
15	એક ઉત્પાદન પરથી બીજા ઉત્પાદન પર માલસામાનની ફેરબદલી	90,000/-
16	સ્ટોર્સ માંથી વેપારીને માલસામાન પરત	18,000/-
17	માલસામાનનો સામાન્ય બગાડ	12,000/-
18	ઉત્પાદન વિભાગને આપેલ પરોક્ષ માલસામાન	1,60,000/-
19	માલસામાન ની ખરીદીનો ખર્ચ	16,000/-
20	માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	10,00,000/-

અથવા

પ્રશ્ન.૨

લક્ષ્મણ કંપની લિમિટેડ સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ દ્વારા તેના હિસાબો રાખે છે.તા.1-04-2024ના રોજ ની બાકીઓ નીચે પ્રમાણે હતી.

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
શેરમૂડી	---	3,00,000
લેણદારો	---	30,000
ઘસારા ની જોગવાઈ	---	17,000
નફા-નુકસાન ખાતું	---	1,03,000
માલસામાન ખાતાવલી નિયંત્રણ ખાતું	70,000	---
ચાલુ કામ ખાતાવલી નિયંત્રણ ખાતું	60,000	---
તૈયાર માલ સ્ટોક ખાતાવલી નિયંત્રણ ખાતું	45,000	---
બેન્ક સિલ્ક	40,000	---
સ્થિર મિલકતો	1,90,000	---
દેવાદારો	45,000	---
કુલ	4,50,000	4,50,000

તા.31-3-2025 ના રોજ પુરા થતા વર્ષના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે.

વિગત	રકમ રૂ.
માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	3,50,000
સમારકામ માટે આપેલ માલસામાન	7,000
ઉત્પાદન માટે આપેલ માલસામાન	3,80,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી ઉત્પાદન ખાતે ફાળવી	3,00,000
પરોક્ષ મજૂરી	17,500

વેચેલ માલની પડતર	7,50,000
વેચાણ (ઉધાર)	10,00,000
વર્ષ દરમિયાન પડતર કિંમતે તૈયાર માલ	7,25,000
કારખાના ખર્ચ ચૂકવ્યો	1,40,000
કારખાના ખર્ચ ફાળવ્યો	1,65,000
વહીવટી ખર્ચ ચૂકવ્યા અને ફાળવ્યા	42,000
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ ચૂકવ્યા અને ફાળવ્યા	50,000
લેણદારો ને ચુકવ્યા	3,40,000
દેવદારો પાસેથી મળ્યા	9,90,000
મશીનરી નો ઘસારો	4500

જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો અને તા.31-03-2025 ના રોજનું કાચું સરવૈયું બનાવો.

પ્રશ્ન.૩

પરસોતમ કંપની લિમિટેડ બિનસંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ દ્વારા તેના હિસાબો રાખે છે. નીચેના વ્યવહારોમાંથી આમનોંધ લખો. (૧૫)

ક્રમનં.	વિગત	રકમ રૂ.
1	ચોખ્ખો નફો	10,00,000/-
2	ઉધાર વેચાણ	25,00,000/-
3	વેચાણ પડતર	5,000 /-
4	વિતરણ ખર્ચ ફાળવ્યો	5,000/-
5	વહીવટી ખર્ચ ફાળવ્યો	50 ,000/-
6	વહીવટી ખર્ચ ચૂકવ્યો	25,000/-
7	ગ્રાહકો પાસેથી મળેલ રોકડ	3,000/-
8	અસામાન્ય નિષ્ક્રિય સમય ની મજૂરી	5,000/-
9	મરામત માટે માલસામાન મોકલ્યો	35,000/-
10	ચુકવવામાં આવેલ કુલ મજૂરી	20 ,000/-
11	માલસામાનનું વેચાણ	42 ,000/-
12	જોખ્ખું પરથી સ્ટોર્સ માં પરત માલસામાન	2500/-
13	માલસામાનનો અસામાન્ય બગાડ	11 ,000/-
14	ઉત્પાદન માટે માલસામાનની ખરીદી	4,90,000/-
15	માલસામાન ની રોકડ ખરીદી	45,000

અથવા

પ્રશ્ન.૩

બલરામ કંપની લિમિટેડ બિનસંકલિત હિસાબી પદ્ધતિથી હિસાબો રાખે છે. તા. 31-03- 2024 ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે આપેલ છે.

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
માલસામાન ખાતાવહી નીચંત્રણ ખાતું	1,00,000	---
ચાલુકામ ખાતાવહી નીચંત્રણ ખાતું	25,000	---
તૈયાર માલ ખાતાવહી નીચંત્રણ ખાતું	50,000	---
સામાન્ય ખાતાવહી નીચંત્રણ ખાતું	---	1,75,000
	1,75,000	1,75,000

વર્ષ દરમિયાન ના વ્યવહારો:	રકમ રૂ.
માલસામાનની ખરીદી	2,00,000

સજ્જાયરોને માલ પરત	18,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ પ્રત્યક્ષ માલસામાન	1,60,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ પરોક્ષ માલસામાન	12 ,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી ચૂકવી	90,000
પરોક્ષ મજૂરી ચૂકવી	10 ,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	70,000
ઉત્પાદન ખાતે વસુલ કરેલ કારખાના ખર્ચ	65,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ ની ચુકવણી	50 ,000
ઉત્પાદન ખાતે વસુલ કરેલ વહીવટી ખર્ચ	60 ,000
વર્ષ દરમિયાન થયેલ તૈયાર માલની પડતર	3,50,000
વેચેલ માલની પડતર	4,00,000
વેચાણ ખર્ચ ચુકવ્યો	30,000
વેચાણ ખર્ચ ફાળવ્યો	25,000
વેચાણ	5,10,000

કંપનીના પડતરના ચોપડામાંથી મેળવેલ ઉપરોક્ત માહિતી પરથી પડતર ખાતાવહી માં જરૂરી ખાતા અને તા.31-03-2025 ના રોજનું કાર્યું સરવૈયુ બનવો .

પ્રશ્ન.૪

ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

(૧૫)

- (1) બેલેન્સ સ્કોર કાર્ડ (BSC)
- (2) બેન્ચ માર્કિંગ નો અર્થ અને તેના લાભો
- (3) સમાન પડતર પધ્ધતિ
- (4) આંતર પેઢી તુલનાનો અર્થ
- (5) બેન્ચ માર્કિંગ ના પ્રકારો
- (6) આંતર પેઢી તુલનાનું મહત્વ

ENGLISH VERSION

Que.1 The following information is related to production of Mahesh manufacturing co. ltd.

(20)

Particulars	2024	2025
Sales(Rs.)	10,00,000/-	14,00,000/-
Total Profit (Rs.)	1,00,000/-	2,00,000/-

Calculate:-

1. P/V Ratio.
2. Fixed expenses.
3. Profit where sale is Rs.12,00,000/-
4. Break – even point (In Rupees)
5. Sales where Loss is Rs.40,000/-
6. Sales to earn profit of Rs.1,50,000/-
7. Margin of Safety When actual sales is Rs.10,00,000/-(in Percentage)

OR

Que.1 Following details are related to Ganesh Company Ltd. For March-2025.

Particulars	
Budgeted Production (Units)	20,000/-
Actual Production (Units)	16,000/-
Sales(Units)	14,400/- (Per unit selling price Rs.50)
Direct Material.	Rs.1,90,000/-
Direct Wages.	Rs.1,30,000/-
Direct expenses.	15,000/-
Production overheads : Variable	Rs. 35,000/-
: Fixed	Rs. 20,000/-

Administrative overheads : Variable	Rs. 8,000/-
: Fixed	Rs. 20,000/-
Selling overheads : Variable	Rs. 25,000/-
: Fixed	Rs. 27,000/-

From the above particulars prepare Income statement.

(A) Absorption costing.

(B) Marginal costing

Que.2 Ram Ltd. Keeps their accounts by Integrated accounting system. Write journal entries (20) from the following transactions.

Sr. No.	Particulars	Rs.
1	Cash received from Debtors	4,00,000/-
2	Bad Debts	50,000/-
3	Cash paid to Creditors	20,00,000/-
4	Depreciation on machinery	15,000/-
5	Gross Profit	1,40,000/-
6	Cash sales	1,30,000/-
7	Finished goods	1,80,000/-
8	Selling and Distribution overhead paid	1,25,000/-
9	Factory overhead absorbed	1,20,000/-
10	Production overhead paid	30,000/-
11	Direct expenses paid	5,50,000/-
12	Wages for normal Idle time	15,000/-
13	Direct Labour transfer to production	35,000/-
14	Indirect Labour	80,000/-
15	Material transfer from one production to another Production	90,000/-
16	Material Returned to supplier from stores	18,000/-
17	General wastage of material.	12,000/-
18	Indirect material given to production	1,60,000/-
19	Expenses For purchase of material	16,000/-
20	Credit purchase of material	10,00,000/-

OR

Que.2 The Lakshman Company keeps their accounts on integral system. Following are the balances of the company as on Date 1-4-2024:

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Share Capital	---	3,00,000
Creditors	---	30,000
Provision for Depreciation	---	17,000
Profit and Loss Account	---	1,03,000
Stores Ledger Control Account	70,000	---
Working Progress Ledger Control Account	60,000	---
Finished Stock Ledger Control Account	45,000	---
Bank Account	40,000	---
Fixed Asset	1,90,000	---
Debtors	45,000	---
Total	4,50,000	4,50,000

Following are the transactions for the year ended on Dated: 31-3-2025:

Particulars	Rs.
Material purchased (on credit)	3,50,000
Material issued for repairing	7,000
Material issued for production	3,80,000
Direct Labour transfer to production	3,00,000
Indirect Labour	17,500
Cost of goods sold	7,50,000
Sales (on credit)	10,00,000
Finished goods at cost during year	7,25,000
Production overheads paid	1,40,000
Production overheads allocated	1,65,000
Administrative overheads paid & allocated	42,000

Selling overheads paid & allocated	50,000
Payment to creditors	3,40,000
Collection from debtors	9,90,000
Depreciation on machinery	4,500

Prepare necessary Accounts and Trial Balance as on 31-03-2025.

Que.3 Parsotam Company Ltd. Keeps their accounts by Non-Integral Accounting system. Write (15)
Journal entries from the following transactions.

Sr. No	Particulars	Rs.
1	Net profit	10,00,000/-
2	Credit sales	25,00,000/-
3	Cost of goods sold	5,000/-
4	Distribution overhead absorbed	5,000/-
5	Office overhead Allocated	50,000/-
6	Administration overhead paid	25,000/-
7	Cash received from Customer	3,000/-
8	Wages of Abnormal Idle time	5,000/-
9	Material issued for repairing	35,000/-
10	Total Labour Paid	20,000/-
11	Material sold	42,000/-
12	Material Returned from Job	2,500/-
13	Abnormal Loss of material	11,000/-
14	Purchase of material for production	4,90,000/-
15	Cash purchase of material	45,000/-

OR

Que.3 Balam Co. Ltd give a Trial Balance as at Date: 31-03-2024 as follow. company keeps its account by Non-Integral Accounting system.

Particulars	Debit Rs.	CreditRs.
Store Ledger Control A/c	1,00,000	---
Work in progress Ledger ControlA/c	25,000	---
Finished goods Ledger ControlA/c	50,000	---
General Ledger ControlA/c	---	1,75,000
	1,75,000	1,75,000

Transactions during the year:	RS.
Purchase of stores	2,00,000
Stores return to supplier	18,000
Direct Stores supplied for Production	1,60,000
Indirect Stores supplied for Production	12,000
Direct wages paid	90,000
Indirect wages paid	10,000
Factory expenses paid	70,000
Factory expenses absorbed by production	65,000
Administrative expenses paid	50,000
Administrative expenses absorbed by production	60,000
Production of finished goods during the year	3,50,000
Cost of goods sold	4,00,000
Selling expenses paid	30,000
Selling expenses absorbed	25,000
Sales	5,10,000

From the above information prepare necessary accounts and trial balance as on Date: 31-03-2025.

Que.4 Write on Short note. (any three) (15)

(1) Balance score card (BSC)	(4) Meaning of Inter-firm comparison
(2) Bench marking its meaning and benefit	(5) Types of Bench marking
(3) Uniform costing system	(6) Important of Inter-firm comparison
